

ΕΡΓΑΣΙΑ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΝ

«ΣΥΝΥΠΑΡΧΕΙΝ»

ΤΜΗΜΑ:Α2

Υπεύθυνη καθηγήτρια: Δούκη Ιορδάνα

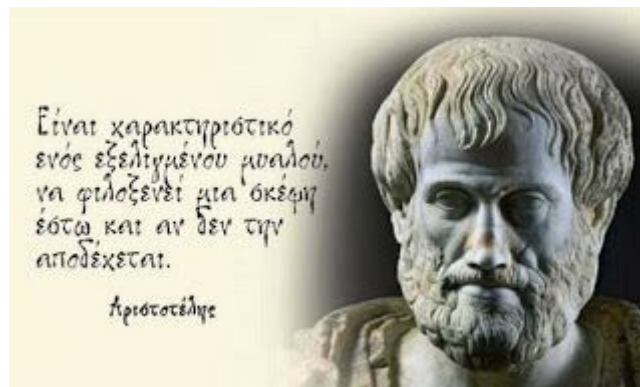
Μαθητής: Μαλλίδης Γιώργος

Ενότητα 1^η

Ηθική

Με τον όρο ηθική αποτυπώνεται το σύνολο των θεσμοθετημένων κανόνων μίας κοινωνίας που καθορίζουν την συμπεριφορά κάποιου με βάση ένα κοινωνικά αποδεκτό πρότυπο. Η ηθική αποτελεί αναμφισβήτητα έννοια αλληλένδετη με τον χριστιανισμό. Σύμφωνα με την χριστιανική θεώρηση η ηθική συνιστά τρόπο ζωής. Οι ηθικές εντολές είναι δείκτες πορείας των οποίων το κίνητρο διέπεται από αγάπη και ελευθερία. Τα κριτήρια συνεπώς των ηθικών εντολών στον χριστιανισμό είναι η αγάπη για τον συνάνθρωπο και ο σεβασμός της προσωπικής του ελευθερίας. Κάθε πτυχή της ανθρώπινης δραστηριότητας μπορεί να κριθεί και να αξιολογηθεί ως αποδεκτή ή όχι, σε σχέση πάντα με το κίνητρο που την υποκίνησε. Η κινητήριος δύναμη των ηθικών πράξεων είναι το αίσθημα ευθύνης του καθενός. Αποτελεί προσωπική επιλογή και πρωτοβουλία η αντίσταση στις αδυναμίες και τα πάθη, η ανιδιοτελής προσφορά αλληλεγγύης και αγάπης, η ελεύθερη ανταπόκριση στο κάλεσμα του θεού. Συμπεραίνουμε λοιπόν ότι η ευθύνη αποτελεί ένα είδος ατομικής υπέρβασης, ψυχική δύναμη που ολοκληρώνει το χριστιανικό ήθος του ανθρώπου.

ΦΡΑΣΗ: « Η ηθική χρειάζεται. Ο ηθικισμός περισσεύει.»

Ελευθερία

Η ελευθερία συνιστά τη δύναμη της ελεύθερης ηθικής επιλογής. Συνδέεται άρρηκτα με την αυτοσυνειδησία, και αποτυπώνεται με την έκφραση της προσωπικής γνώμης του εκάστοτε ανθρώπου. Κάθε ελεύθερος άνθρωπος συγκροτεί με μοναδικό τρόπο την προσωπικότητά του, ενώ έχει ελεύθερη βούληση. Συμμετέχει ενεργά και οικειοθελώς σε διάφορες δράσεις παραθέτοντας τη δική του άποψη, πράγμα που προϋποθέτει υπακοή και προσπάθεια.. Τέλος, εφόσον υπάρχει συνεργασία, η ελευθερία οριοθετείται. Δεν ταυτίζεται με την αυθαιρεσία και την ασυδοσία. Εναπόκειται λοιπόν στη διακριτική ευχέρεια του καθενός να πράττει όπως επιθυμεί, αρκεί να μην παραβιάζει τις ελευθερίες και τα δικαιώματα των συνανθρώπων του.

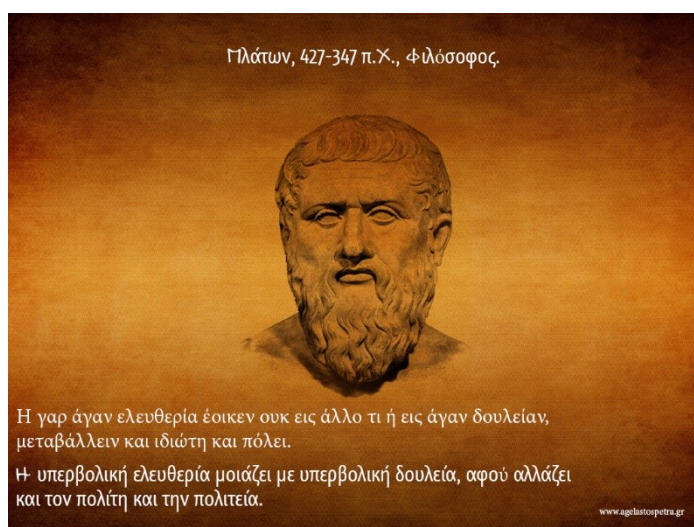
ΦΡΑΣΗ: «*Η ελευθερία καθηλώνεται από τα διλλήματα της ζωής.*»

Δε φοβάμαι τίποτα

δεν ελπίζω τίποτα

είμαι ελεύθερος.

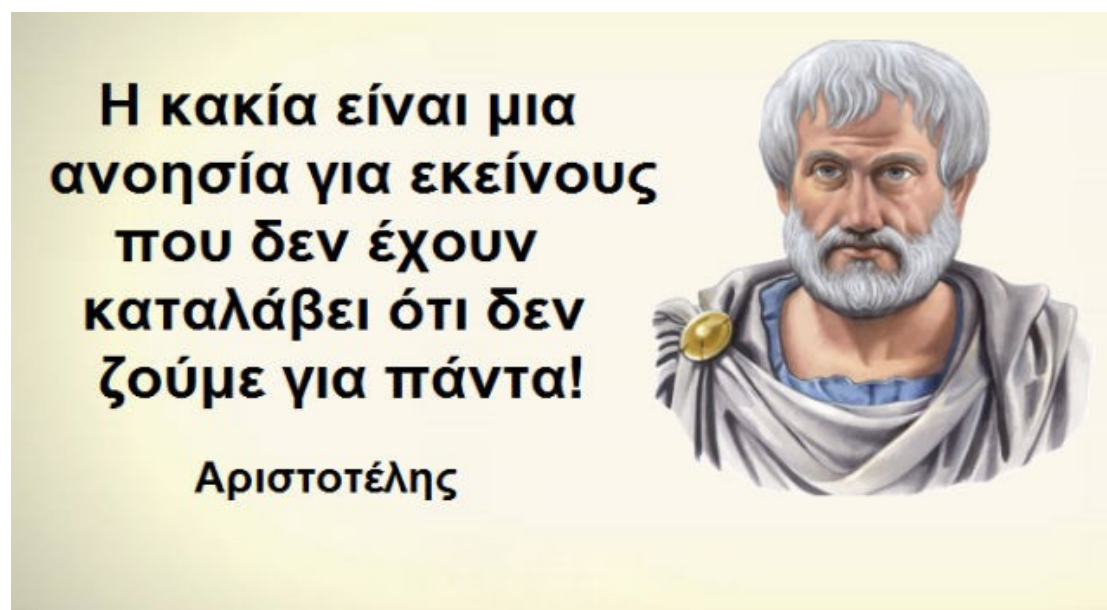
N. Καζαντζάκης

Αγάπη

Η αγάπη στον χριστιανισμό συνιστά τρόπο ζωής .Όσο περισσότερο πλησιάζουμε τον θεό ,τόσο πιο κοντά ερχόμαστε στον συνάνθρωπο μας .Άλλωστε εντολή του ίδιου του θεού είναι :''Να αγαπάτε ο ένας τον άλλο'' .Αυτό προϋποθέτει ώριμη διαχείριση του θυμού ή της οργής ,όταν αισθάνονται αδικημένοι . Αγάπη σημαίνει ότι συγχωρώ και αγκαλιάζω ακόμη και τους εχθρούς μου .Η αγάπη αγνοεί τάξης ,διακρίσεις ,και φυλές .Η αγάπη αγνοεί τα σύνορα ,δεν διαιρεί ,ούτε ξεχωρίζει τους αποδέκτες της.

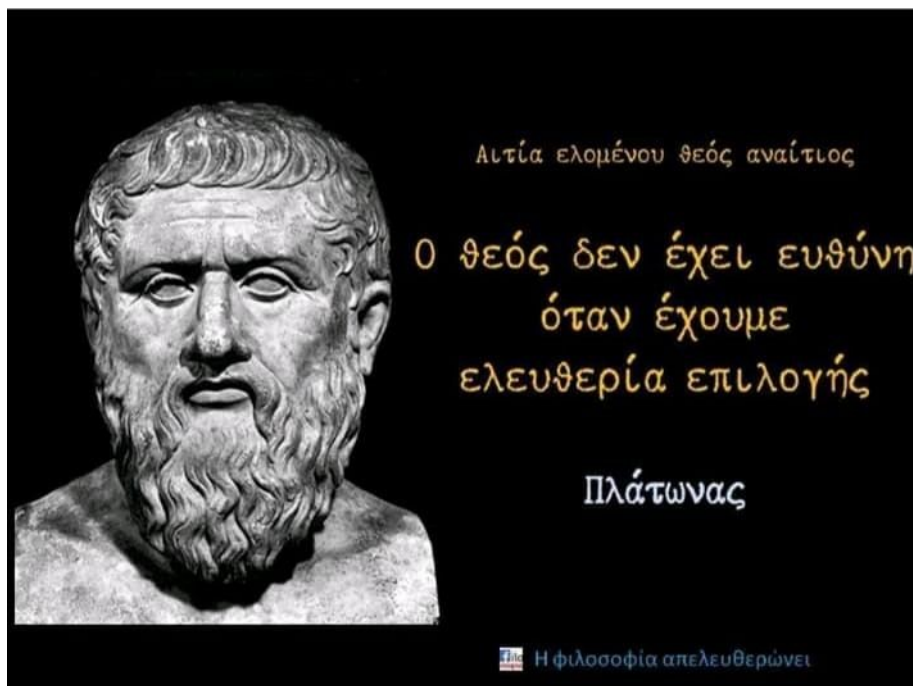
ΦΡΑΣΗ: ''Να αγαπάς σημαίνει να απαγκιστρώνεσαι λίγο-λίγο από το αποκλειστικό ενδιαφέρον σου για τον εαυτό σου''.

ΕΥΘΥΝΗ:

Ευθύνη σύμφωνα με την χριστιανική αντίληψη είναι η ελεύθερη ανταπόκριση του ανθρώπου στη δωρεά του θεού ,πέρα από κάθε νομική έννοια. Ο άνθρωπος της σύγχρονης εποχής διεκδικεί με σθένος την ελευθερία σε όλους τους τομείς της ζωής του ,αλλά αρνείται την ευθύνη που συνεπάγεται η ελευθερία αυτή . Ο άνθρωπος αποφασίζει και πράττει .Έχει ελευθερία βούλησης .Οι συνέπειες ωστόσο των πράξεων του βαραίνουν τον ίδιο και είναι υπόλογος για αυτές .Το προνόμιο της ελεύθερης επιλογής συνεπάγεται και ανάλογη προσωπική ευθύνη. Καθένας από εμάς λοιπόν έχει προσωπική ευθύνη για την πορεία του κόσμου .Η μίμηση του χριστού στις προσωπικές συνθήκες ζωής ,η καθημερινή συνεχής προσφορά στον συνάνθρωπο συνιστά αναμφίβολα την κεντρική οπτική γωνία από την οποία βλέπει την ευθύνη του ο χριστιανός για την παγκόσμια κοινότητα.

ΦΡΑΣΗ:''Όλα μου επιτρέπονται .Σωστά .Όλα όμως δεν είναι προς το συμφέρον''.

Οι γιορτές στην ορθόδοξη εκκλησία

Η εκκλησία επιτυγχάνει την μεταμόρφωση του κοσμικού χρόνου με την μετατροπή του ημερολογίου σε εορτολόγιο. Ο ημερολογιακός κατάλογος μετατρέπεται σε κατάλογο εορτών. Οι μέρες του έτους επενδύονται με ιερό περιεχόμενο ώστε ο βίος του πιστού να γίνει μια διαρκής εορτή. Γεγονότα του παρελθόντος έρχονται στη μνήμη του και τα ξαναζεί ως παρόντα. Για το χριστιανό λοιπόν η κατά έτος επανάληψη των ιερών γεγονότων και η παρουσία των ιερών προσώπων των αγίων την καθιερωμένη μέρα της ετήσιας μνήμης τους συνιστά σημείο αναφοράς για αυτά και συνάμα αφορμή οικειώσεως και βιωματικής προσέγγισης του μηνύματός τους.

ΦΡΑΣΗ: «*Η ζωή αυτή είναι η κατεξοχήν γιορτή του κόσμου*»

«*Να μιμείσαι το έργο της σοφής μέλισσας, που με πολλή σοφία τρυγάει από κάθε άνθος μόνον ό,τι είναι χρήσιμο.*»

«*Να τιμούμε τη μητέρα μας. Ο καθένας έχει τη δική του μητέρα. Όλοι όμως έχουμε κοινή μητέρα την Πατρίδα και αυτήν πρέπει να τιμούμε ιδιαίτερα.*»

Γρηγόριος Θεολόγος

Εκκλησία – Η αξία της κοινότητας

Ως εκκλησία ορίζεται η πρόσκληση των πιστών από τον θεό. Η εκκλησία συνιστά μία ενότητα καθώς δεν προβαίνει σε διακρίσεις. Αποδέχεται κάθε εν δυνάμει πιστό και του υποδεικνύει τον ορθό τρόπο ζωής. Η εκκλησία πρεσβεύει επίσης την αλλαγή πορείας. Επιχειρεί να επαναφέρει ανθρώπους που έφυγαν από τον σωστό δρόμο και να τους εντάξει στην κοινότητα. Όλοι οι χριστιανοί αποτελούν μέρος αυτής της κοινότητας και παρουσιάζουν αρκετά κοινά χαρακτηριστικά. Ανήκουν στο ευρύτερο πλαίσιο της κοινότητας της εκκλησίας ανεξάρτητα από τον τόπο καταγωγής ή κατοικίας τους. Η εκκλησία διδάσκει την απλότητα, την αγάπη προς τον πλησίον, διασφαλίζει την χαρά και την ισορροπία στην ζωή των πιστών. Όσο οι πιστοί πλησιάζουν μεταξύ τους τόσο περισσότερο προσεγγίζουν τον θεό. Συνάγουμε λοιπόν το συμπέρασμα ότι η εκκλησιαστική κοινότητα είναι εν δυνάμει ο κόσμος ολόκληρος και η αξία της είναι αδιαμφισβήτητη και ανεκτίμητη.

ΦΡΑΣΗ: «Οι χριστιανοί κατοικούν στον κόσμο αλλά δεν προέρχονται από τον κόσμο.»

Οι άνθρωποι
όσο πλησιάζουν τον Θεό,
πλησιάζουν ο ένας τον άλλον.
Και πάλι όσο πλησιάζουν
ο ένας τον άλλον,
τόσο πλησιάζουν και τον Θεό.

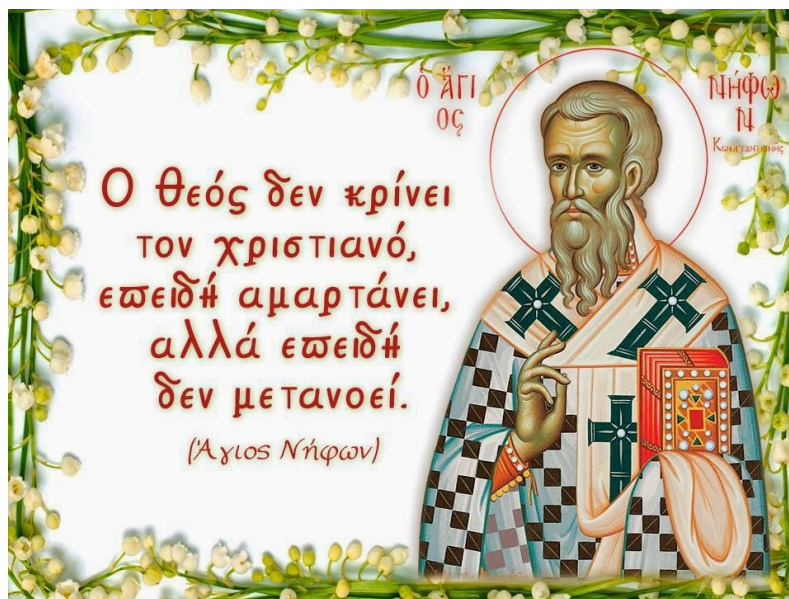
Άγιος Δωρόθεος

ΜΕΤΑΝΟΙΑ:

Η έννοια της μετάνοιας είναι αρνητικά συνδεδεμένη με την έννοια της αμαρτίας. Αμαρτία σύμφωνα με την ορθόδοξη θεολογία είναι η ανταρσία του ανθρώπου που επιδιώκει την εξομοίωση του με τον θεό .Αυτό το ανώριμο εγχείρημα συνιστά διάρρηξη των σχέσεων και φθορά της βιολογικής απόσπασης του ανθρώπου . Πρόκειται για αλλοτρίωση ή αρρώστια η οποία δικαιούται αφελή , καθώς η αρρώστια συγχωρήται δεν τιμωρείται.

Η ελεύθερη επιλογή του ανθρώπου να διακόψει τη σχέση του με τον Χριστό συνιστά αμαρτία .Πράττοντας το κακό , ο άνθρωπος υποφέρει συχνά από τύψεις . Ακούγοντας λοιπόν τη συνείδηση του που του υπαγορεύει το ορθό πρέπει να στραφεί προς το θεό ,ο οποίος διαθέτει αγάπη ικανή να μας συγχωρεί και δύναμη ικανή να μας αλλάξει. Μετάνοια είναι συνεπώς μια ολική μεταστροφή στις συνήθειες του ανθρώπου ,μια μεταμόρφωση της καρδιάς και του νού μια γενναία προσπάθεια να παραμείνουμε στο σωστό τρόπο ζωής.

ΦΡΑΣΗ: " Ο Κύριος ήλθε στη γή όχι για να κρίνει αλλά για να σώσει ,ήλθε στη γη όχι για τους δίκαιους αλλά για τους αμαρτωλούς".

Αγιότητα

Χριστιανός σημαίνει αυτός που αγαπά τον Χριστό και βαδίζει ελεύθερα και αβίαστα την οδό του αγιασμού. Οι άγιοι αποδέχονται παντοτινά το όποιο θείο θέλημα, είναι ταπεινά και γνήσια αγωνιζόμενα μέλη της εκκλησίας. Κανένας δεν αποκλείεται από την αγιότητα. Με την βάφτιση μας ανήκουμε όλοι στους «ηγιασμένους εν Χριστώ Ιησού κλητούς αγίους». Όποιος λοιπόν αγαπήσει πολύ τον Χριστό και δείξει έμπρακτα την αγάπη του, ταπεινωθεί και αγωνισθεί φωτίζεται και αγιάζεται. Αποκτά τον νου του Χριστού, άγεται από το άγιο πνεύμα. Η αγιότητα απαιτεί υπομονή και επιμονή, αυταπάρνηση και αυτοθυσία. Οι άγιοι είναι απαραίτητοι στην ζωή μας. Οφείλουμε να μελετάμε τους βίους τους, να τους αγαπάμε και να τους τιμάμε. Το παράδειγμά τους αξίζει να εμπνέει όλους τους χριστιανούς.

ΦΡΑΣΗ: «Ο κόσμος υπάρχει γιατί οι προσευχές των αγίων επιμηκύνουν το έλεος του πανάγαθου Θεού»

Ενότητα 2^η

Η γιορτή συνιστά για τη χριστιανική θρησκεία καρπό της εργασίας, μυστηριακή μεταμόρφωσή της σε χαρά και ελευθερία. Αφιερώνω τη συγκεκριμένη φράση (σχολικό εγχειρίδιο, «Ορθόδοξο εορτολόγιο» Σελ.92-93) στον συμμαθητή μου Μάνο, θέλοντας να του υπενθυμίσω ότι εν όψει των διακοπών του Καλοκαιριού και έπειτα από πολύμηνη προσπάθεια, δικαιούμαστε ανάπαυση. Το γεγονός ότι κοιπάζουμε καθημερινά προκειμένου να ανταποκριθούμε στις ποικίλες σχολικές υποχρεώσεις καθιστά την περίοδο των σχολικών διακοπών περισσότερο επιθυμητή παρά ποτέ. Θεωρώ ότι η δουλειά μας ανταμείβεται, οι κόποι μας δικαιώνονται και μπορούμε δικαίως να απολαύσουμε μία ανάπαυλα-όαση στην καθημερινή μας ρουτίνα.

ΦΡΑΣΗ: « Η γιορτή δεν είναι απλώς ένα διάλειμμα της δουλειάς αλλά η δικαίωσή της»

«Στο συναπάντημα ελευθέριας και ευθύνης βρίσκεται η ολοκλήρωση του ανθρώπου». Αφιερώνω τη φράση αυτή (σχολικό εγχειρίδιο, «το νόημα της ευθύνης στη χριστιανική αντίληψη» Σελ.163) στον συμμαθητή μου Μάνο, θέλοντας να του θυμίσω ότι η ελευθερία επιλογής κατ' ανάγκην δημιουργεί προσωπική ευθύνη. Όταν είμαστε έφηβοι θέλουμε να μας αντιμετωπίζουν σαν ενήλικες αλλά να μας προσφέρουν τα πάντα σαν να είμαστε παιδιά. Θέλουμε όλα τα προνόμια της ενήλικης ζωής, χωρίς όμως τις υποχρεώσεις. Θέλουμε ελευθερία χωρίς ευθύνη. Ωστόσο, οι επιλογές μας συχνά επιδρούν και στους άλλους, αυξάνοντας το βάρος της ευθύνης μας. Η ελευθερία και η ευθύνη συνιστούν έννοιες αλληλένδετες και κρίνεται επιτακτική ανάγκη να το κατανοήσουμε, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε τη ζωή με ωριμότητα, υπευθυνότητα και σύνεση.

ΦΡΑΣΗ: *''Στο συναπάντημα ελευθέριας και ευθύνης βρίσκεται η ολοκλήρωση του ανθρώπου''.*

Ενότητα 3^η

Ελευθερία:

Κατά την γνώμη μου η ελευθερία σαν έννοια αποτυπώνεται γλαφυρά στον πίνακα: "Η έξοδος του Μεσολογγίου". Ο πίνακας αυτός απεικονίζει την γενναία έξοδο των Μεσολογγιτών τον Απρίλιο του 1853. Οι Μεσολογγίτες αν και είναι τυπικά σκλαβωμένοι έχουν ελεύθερη ψυχή. Δεν συμβιβάζονται μοιρολατρικά και δεν αποδέχονται τον Οθωμανικό ζυγό. Βασικό γνώρισμα τους είναι το ανυπότακτο πνεύμα και η διάθεση για ελεύθερη ζωή. Έτσι διεκδικούν τα αναφαίρετα δικαιώματά τους με κάθε κόστος. Προβαίνουν σε μια ηρωική έξοδο ενώ γνωρίζουν την τραγική έκβαση της πράξης τους. Προτιμούν λοιπόν να πέσουν στο πεδίο της μάχης ένδοξα και ελεύθερα παρά να ζήσουν ως υπόδουλοι Οθωμανών.

Αγάπη

Συνδέω την έννοια της αγάπης με τον ακόλουθο πίνακα του Γ. Ιακωβίδη. Η αγάπη των παππούδων αλλά και των γονιών προς τα εγγόνια και τα παιδιά τους αντίστοιχα είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα ανιδιοτελούς αγάπης. Η λέξη “ανιδιοτελής” είναι αντίστοιχη του απείρου. Να είσαι δίπλα στον άλλον σε κάθε του βήμα, και όχι να το βάζεις στα πόδια με την πρώτη δυσκολία! Να αγαπάς τον άλλον στις επιτυχίες του και η αγάπη σου να δυναμώνει ακόμη περισσότερο όταν αυτός αποτυγχάνει! Να γνωρίζεις όλες του τις πλευρές, τα προτερήματα και τα ελαττώματά του, αλλά να μη θες να τον αλλάξεις! Γιατί όταν αγαπάς κάποιον, αληθινά, η κάθε ατέλεια πάνω του δεν αποτελεί πρόβλημα. Να γνωρίζεις τις ικανότητες του και να του τις υπενθυμίζεις προκειμένου να συνεχίσει την προσπάθεια! Να είσαι περήφανος και να χαίρεσαι με την χαρά του! Ανιδιοτελής αγάπη είναι να δίνεις από την καρδιά σου, χωρίς να αναμένεις ανταπόδοση!

«Η αγαπημένη της γιαγιάς», 1893 Γεώργιος Ιακωβίδης

Μετάνοια

Η έννοια της μετάνοιας αποτυπώνεται παραστατικά στο έργο του Πάολο Βερονέζε «*Η Μεταμέλεια της Μαρίας Μαγδαληνής*» (1528-1588). Το έργο αναπαριστά τη μεταμέλεια της Μαρίας Μαγδαληνής σύμφωνα με το μυθιστόρημα *L'umanità di Cristo* του Pietro Aretino, μια βιογραφική αναπαράσταση της ζωής του Ιησού σύμφωνα με τα κανονικά Ευαγγέλια. Σύμφωνα με το μύθο η Μαρία πήγε στο ναό κι εκεί αποφάσισε να ζήσει με ευσέβεια το υπόλοιπο της ζωής της, ακούγοντας τη διδασκαλία του Χριστού. Η Μάρθα και η Μαρία Μαγδαληνή βρίσκονται στο ναό όπου διδάσκει ο Ιησούς. Όπως βλέπουμε φέρει ένα φόρεμα ακατάλληλο για θρησκευτικό περιβάλλον το οποίο ο Βερονέζε χρησιμοποίησε για να συμβολίσει την προηγούμενη αμαρτωλή ζωή της. Καθώς η Μαρία Μαγδαληνή έχει γονατίσει μπροστά στον Ιησού το πολυτελές κολιέ έχει σπάσει και γλιστρά από το λαιμό της σηματοδοτώντας τη στροφή της από την κοσμική ζωή προς μια πνευματική.

Εθνική Πινακοθήκη, Λονδίνο, Ηνωμένο Βασίλειο

«Η Μεταμέλεια της Μαρίας Μαγδαληνής» 1545 Πάολο Βερονέζε